

sagt siden sist

«Jeg vet hva dere sier. Jeg håper dere skjønner at jeg har hatt ideer hver eneste dag.»

Republikansk presidentkandidat, Bob Dole, søker å imøtegå de som angriper ham for ikke å ha nye ideer. Samtidig har han lagt om kampanjen slik at det blir lagt større vekt på hans krigsskade under annen verdenskrig.

«Mange mennesker tror, når de kommer til våre møter, at jeg ble født i denne dressen og i dette slipset. Det er ikke riktig i det hele tatt. Jeg ble født som alle andre.»

Bob Dole er som alle oss andre. Han må bare få forklart det først.

«Dette er første gang jeg ser slike uttrykk på hvites ansikter siden George Wallace. Folk sier det er sinne og hat. Det er ikke hva jeg så. Jeg så jubel og glede.» Tidligere president Carters rådgiver, Bert Lance, etter å ha sett Buchanans tilhengere under et møte.

«Det er som om Gud har gitt ham og oss en sak.»

Anna Boynton, tilhenger av republikanernes presidentkandidat Pat Buchanan, etter at Cuba skjøt ned to småfly. Gud hjelper sine egne.

«Min sønn vil ikke bli kalt helt – han vil bare være en.»

Miriam de la Pena, mor til Mario de la Pena som ble skutt ned i et småfly utenfor Cuba.

«Debatten handler jo heldigvis bare om penger.»

Danmarks utenriksminister, Niels Helveg Petersen, med et hjertesukkk om den danske debatten om EUs utvidelse mot øst.

«Jeg hadde forutinntatte meninger om serberne. De har jeg endret. Serberne er militært profesjonelle.»

Leder for den nordiske brigaden i Bosnia, den danske brigadegeneralen Finn Saermark-Thomsen, uttrykker sin nye aktelse for barnemordere og voldtektsforbrytere.

«Det holder med Emiren. Han vet hva som er best for folket. Og hva skal et parlament snakke om?»

Ahmed Sheroqi, sjef i Bahraíns informasjonsdepartement, er lite begeistret for tanker om demokrati.

«Sett alle sammen i fengsel. Da blir Bahrain sikkert.»

Hussa, åttebarnsmor i Bahrain, er enda sikrere. Politikere er helt klart ikke hennes løsning.

«Jeg er usikker på jussen, og på unntaksbestemmelser på andre sektorer.»

Gudmund Hernes om leger som heller jobber privat enn overtid på sykehusene.

«Dette er den mest betryggende samtalen jeg noensinne har hatt med kinesiske ledere om overtagelsen av Hong Kong.»

John Major etter helgens møte med Kinas statsminister Li Peng. Hong Kongs innbyggere hevder at Major selger dem billig for å beholde et godt forhold til Kina. Kanskje han fikk en høyere pris i helgen.

«Vi må også ha respekt for seere som ikke har samme IQ som eliten.»

TV 2-sjef Arne A. Jensen omtanke for TV 2s kjernepublikum – og aksjonærene.

Et spansk intermezzo

Ustabilitet i vente: Høyrelederen José Maria Aznar vant valget i Spania og brøt dermed den politiske ringreven Felipe Gonzalez' 13-årige sosialistiske maktvelde. Men lite tyder på at Aznar har politisk tyngde til å lede det mangfoldige spanske samfunnet særlig langt inn i fremtiden.

Av Audun Aagre

– Om noen måneder vil den nye regjeringen falle sammen og sosialistene vil på sikt overta, spår José Maria Izquerda, politisk analytiker og doktor i filosofi fra Universitet i Valencia. Til daglig har han sitt virke ved Romansk institutt i Oslo

Etter at de siste opptellingene var ferdige på mandag sto Partido Popular (PP) og lederen José Maria Aznar som valgets vinner. Av totalt 350 plasser i Cortes, den spanske nasjonalforsamlingen, fikk partiet 156 mandater representert. Aznar mangler dermed 20 plasser for å oppnå rent flertall. Det er derfor de relativt små partiene som har kommet i den viktige vippeposisjonen. Det mest sentrale av disse er det nasjonalistisk-moderate partiet i den nordøstlige provinsen Katalunia med sine 16 Cortes-plasser. Med sitt eget språk og kultur er innbyggerne i provinsen, sammen med baskerne, forkjempere for større frihet innenfor den spanske stat.

– Jeg tror det er nesten umulig med en langvarig allianse mellom PP og katalanerne. Motsetningene er for store. PP er for sentralistiske og «spanjolistiske» mens katalanerne tror på en oppdeling etter et føderalt system for å oppnå deres krav om mer selvstyre. Denne koalisjonen kommer derfor til å føre til en meget ustabil politisk periode i Spania, sier José Maria Izquerda.

– *Hva er egentlig PP's politiske plattform?*

– Partiet representerer en liberalistisk ideologi samtidig som de ønsker å sentralisere samfunnet. I det politiske programmet er det lagt vekt på å beholde velferdssystemet slik det er i dag og på samme tid innføre lavere skatter; et umulig paradoks.

– *Altså en helt urealistisk plan?*

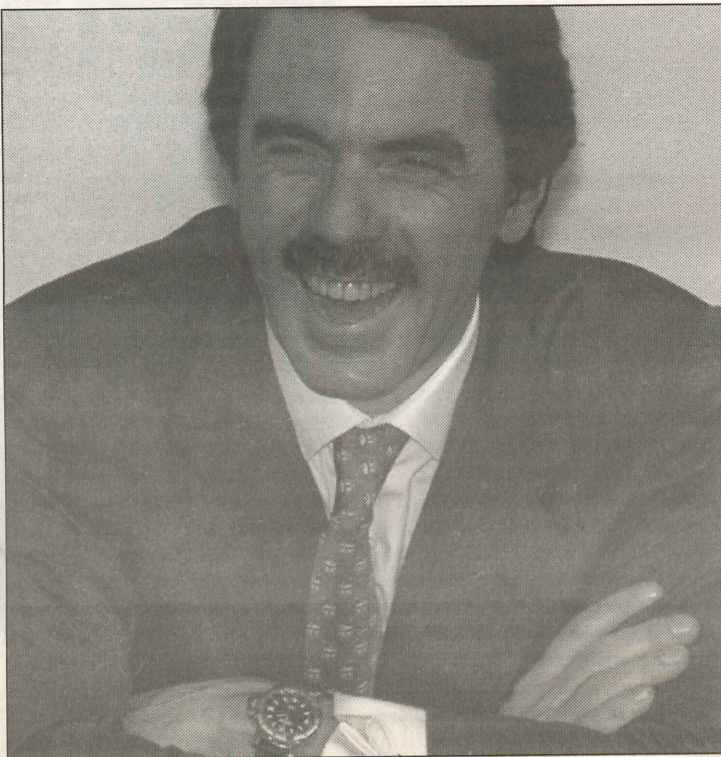
– Problemet er at programmet ikke stemmer overens med PP's utøvende politikk. Partiet har allerede makten i flere spanske provinser som Castilla-Leon og Asturias. Disse områdene har det klart høyeste skattenivået i hele Spania. Den samme uoverenstemmelsen mellom program og praksis gjelder arbeidsledighetspolitikken. Det er fristende å si at partiet har to forskjellige programmer; et offisielt og uoffisielt.

– *Hvor henter Aznar sin politiske støtte?*

– Aznar tilhører selv middelklassen. Politisk har han bakgrunn i Francos falangeparti som mange andre politikere. Hans politiske bragd er å samle høyresiden av politikken under ett parti. Tidligere Franco-sympatisører, liberale, kristendemokrater er alle samlet i PP. Sine støttespillere i makt-samfunnet har han i bankene og i arbeidsgiverorganisasjonen, Patronal. Samtidig er det åpenbart at kirken stilltiende ønsker en konservativ regjering framfor en sosialistisk.

– *Det høres ut som om General Franco spøker i bakgrunnen?*

– Tvert imot. Overgangen mel-

José Maria Aznar: Neppe sterk nok alene.

lom diktatur og demokrati er endelig over med dette valget. En generasjon har vokst opp siden Francos død i 1975. Spania har siden den tid utviklet seg til et mer og mer demokratisk samfunn under sosialistene. Tidligere stemte ikke folket på høyresiden for de var redde for en gjenninnføring av fascisismen. Denne gangen er det anderledes. Folk stemmer PP fordi de ønsker det. Ikke noe annet.

– *Hva med ungdommen? Hva stemte de?*

– På mange måter kan man kalle dette et generasjonsvalg. Under sosialistene har den første vel-

– PP gjennomførte en kampanje nærmest uten innhold. Det ble utelukkende fokusert på at behovet for et maktskifte, og det var et budskap som virket. Folk har sett seg lei på korrupsjon, statsterror og byråkrati. Samtidig presenterte de en del enkle løsninger på arbeidsløsheten, på korrupsjonen og lovt å innføre strengere straffer for de nasjonalistiske gruppene som terrororganisasjonen ETA. Problemet er at Aznar aldri snakker om hva det vil koste.

Valgkampen i Vest-Europas yngste demokratiske land har denne gang hatt preg av de pinlige av-

For mange regioner er forholdet til Brüssel problemfritt mens forholdet til Madrid er betent.

utdannede generasjonen vokst opp, og den har lenge stått i taknemlighetsgjeld til PSOE. At så mange stemmer PP viser at dette ikke gjelder lengre. En annen ting er at de unge ikke vet noe om Franco. Informasjonen på skolene er dårlig, og få unge vet hva diktaturet innebærer og hva Franco sto for. Sentrumpartiet som overtok etter Franco døde gjorde en avtale om å legge tiden med diktatur bak seg. For mange personer i det nye demokratiet hadde tidligere hatt lederstillinger i diktaturet, og det ble viktig å komme videre. På kjenner derfor hva Franco sto for. Dette er også grunnen til at de unge ikke bryr seg om at Aznar har bakgrunn som francoist.

– *Så der Franco sensurerer opposisjonen, sensurerer demokratiet hele Franco-tiden. Hva lokket PP velgerne med?*

den perfekte politiker til å føre Spania inn i demokratiet, men alle skandalene satt ham ut av spill i valget.

– *Så nå skjelver hele det sosialistiske byråkratiet?*

– Det er mange som er redde for jobbene sine. Gjennom 13 år med makten har sosialistene plassert sine folk i de fleste lederstillinger. Personer som har fått arbeid i egenskap av sin parti-lojalitet framfor sin egenskap som direktør. Denne utskiftningen er positiv.

– *Hva med selvstyrelyste regioner som Baskerland og Katalunia. Vil de få bedre kår under PP?*

– Jeg tror terroraktivitetene og motstanden mot Madrid-regjeringen vil øke. Aznar ønsker sterkere sentralisering. Det er nødvendig å rasjonalisere staten både i den sentrale og regionale administrasjonen, men det finnes mange modeller. PP vil sentralisere alt, det er en dårlig løsning. Det finnes for mange nasjonaliteter med egen kultur og eget språk. Grupper som baskere og katalanere kjemper for å utvikle et føderalt system med større selvråderett. Når Aznar og PP går for en sterkere sentralisering er dette som en lite god løsning i forhold til grupper som dette. EU er maktfaktoren de støtter seg til. Vi kan takke EU for at vi slipper å følge tradisjonene fra Castilla-Leon og Madrid. For mange regioner er forholdet til Brüssel problemfritt mens forholdet til Madrid er betent. PP burde utvikle føderalismen framfor en sterk sentralisering. Det løser ingenting.

– *Høyreaviser ble for valget beskyldt for forfalskede meningsmålinger. kommentar?*

– Avisene har en lang tradisjon som høyresidens støttespiller. Bortsett fra kanskje El Pais er de andre store avisene høyreaviser. Dette har også utspring i Franco-tiden. Etter borgerkrigen var det behov for å regulere på sannheten. Det var en situasjon hvor skille mellom rett og galt var vanskelig å definere. Avisene ble forumet. Dessverre har ikke denne mentaliteten sluppet taket. Kampanjen avisene har drevet mot sosialdemokratiet fra 1993 til i dag har vært enorm.

– *Hva tror du vil skje i Spania de neste fire-fem årene?*

– Jeg er sikker på at PP vil få store problemer. PP er mer konservativ enn folkeopponionen når det gjelder saker som abortlov, narkotika og religion. 55% av befolkningen er venstreorientert. Dette valget var i stor grad et protestvalg mot PSOE. Når Aznar vil forsøke å gjennomføre sin konservative dreining vil folket protestere. Høyreaviser vil sansynligvis føre venstresiden sammen, og venstrekoalisjonen Izquierda Unida og PSOE vil få tid til å samtale. Felipe Gonzalez vil komme tilbake på den politiske maktarenaen ganske snart. Jeg tipper allerede om få måneder, avslutter José Maria Izquerda.